

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу

(повна назва кафедри)

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 242 «Туризм»

(шифр та найменування спеціальності)

за магістерською програмою професійного спрямування Економіка та управління
туристичною діяльністю (назва магістерської програми)

на тему: **«РОЗВИТОК РИНКУ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ В
КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ»**

Виконавець:

студентка факультету міжнародної економіки

Мережко Катаріна Андріївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н. доцент

Шикіна Ольга Володимирівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Одеса 2018

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Стан ринку туристичних послуг – це актуальна тема на сьогоднішній день. Важливим залишається той факт, що не зважаючи на позитивні зрушення стану ринку туристичних послуг в Україні, ще помітною залишається тенденція перевищення виїзного потоку над в'їзним у структурі міжнародного туризму. А також перевищення виїзного потоку над внутрішнім потоком у структурі ринку туристичних послуг нашої країни.

Мета кваліфікаційної роботи: Метою кваліфікаційної роботи є розробка практичних рекомендацій організаційно-економічного характеру по підвищенню рівня туризму в Україні.

Досягнення поставленої мети обумовило необхідність вирішення таких завдань:

- розкрити сутність поняття ринку туристичних послуг;
- визначити функції туристичного ринку та фактори його формування;
- навести методичні підходи до оцінки стану ринку туристичних послуг;
- проаналізувати індикатори розвитку України в міжнародному туризмі
- дослідити показники конкурентоспроможності ринку туристичних послуг України;
- виокремити проблеми сучасного розвитку ринку туристичних послуг в Україні;
- запропонувати гастрономічний туризм як напрямок розвитку туризму в Україні;
- спроектувати туристичну академію як можливість розвитку внутрішнього туризму;
- навести туристичну карту України як шлях активізації внутрішнього туризму.

Об'єкт дослідження – процес розвитку ринку туристичних послуг України в контексті міжнародного досвіду.

Предмет дослідження – науково-практичні питання щодо розвитку внутрішнього та в'їзного туризму в Україні.

Методом дослідження роботи є діалектичний метод дослідження явищ та процесів у їхньому взаємозв'язку і розвитку. Для досягнення мети та розв'язання визначених завдань кваліфікаційної роботи використано такі загальнонаукові методи: абстрактно-логічний (для узагальнення теоретичних положень, визначення сутності економічних понять, формування висновків); системний аналіз (для аналізу конкурентних позицій України серед інших країн світу); графічний (для наочного представлення статистичних даних); табличний та групування (при аналізі індикаторів розвитку України в міжнародному туризмі); конструктивний та експериментальний (оцінка результатів запропонованих заходів ринку туристичних послуг України).

Інформаційна база дослідження. Теоретичну та методологічну основу дослідження становлять наукові праці з названої проблеми вітчизняних та зарубіжних вчених, законодавчі та нормативні акти України, методики Всесвітньої туристичної організації, інструктивні матеріали, що регламентують діяльність суб'єктів господарювання, довідково-інформаційні видання.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості використання результатів дослідження для удосконалення діяльності туристичних підприємств та підвищення туристичного іміджу країни.

Структура і обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (74 найменування). Загальний обсяг кваліфікаційної роботи становить 93 сторінках комп'ютерного тексту. Основний зміст викладено на 86 сторінках. Робота містить 20 таблиць, 14 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 6 публікацій:

1. Мережко К.А. Innovation in the hotel industry / К.А. Мережко // The 1st Annual Student Scientific Conference on modern Business Issues: матеріали науково-практичної студентської конференції (м. Одеса, 17 лютого 2013 року). - Одеса, 2013. 49 с. - С. 43-44.

2. Шикіна О. В. Мотивы туристических поездок / О. В. Шикіна, К. А. Мережко // Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації»: зб. наук. праць. - Переяслав-Хмельницький, 2015. - Вип. 9. – С. 38-40.

3. Мережко К.А. Особенности правовой охраны хорошо известных торговых марок Украины / К.А. Мережко // Інновації юридичної науки в євроінтеграційному процесі: матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Тернопіль, 23 листопада 2016 року). - Тернопіль, 2016. - 115 с. - С. 16-19.

4. Мережко К.А. Инновации в экскурсионной деятельности / К.А. Мережко // Розвиток сталого туризму: виклики і можливості для туристичного та готельно-ресторанного бізнесу: матеріали круглого столу та студентської науково-практичної конференції (м. Одеса, 12 квітня 2017 року). – Одеса: ОНЕУ, 2017. – 500 с. – С. 463-466.

5. Мережко К.А. Роль інновацій у сфері туризму / К.А. Мережко // Розвиток сталого туризму: виклики і можливості для туристичного та готельно-ресторанного бізнесу: матеріали круглого столу та студентської науково-практичної конференції (м. Одеса, 12 квітня 2017 року). – Одеса: ОНЕУ, 2017. – 500 с. – С. 466-470.

6. Шикіна О.В., Мережко К.А. Аналіз індикаторів розвитку України в міжнародному туризмі [Електронний ресурс] / О.В. Шикіна, К.А. Мережко // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2017. – №20. – Режим доступу до статті: <http://global-national.in.ua/issue-20-2017>

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «Теоретичні основи ринку туристичних послуг та технологія їх формування», наведені сутність та зміст поняття ринку туристичних послуг, його характерні риси. Визначено функції туристичного ринку та фактори його формування. Було розглянуто методичні підходи до оцінки стану ринку туристичних послуг.

У другому розділі «Аналіз стану ринку туристичних послуг в Україні» проаналізовано як розвивається туризм в Україні. Проведено аналіз індикаторів розвитку України в міжнародному туризмі у результаті якого були виокремлені сильні та слабкі сторони України, проаналізовано її місце в сфері туризму серед інших країн світу. Було проведено аналіз конкурентоспроможності ринку туристичних послуг України, у результаті якого було виявлено слабкі сторони України у конкурентоспроможності серед країн світу. Також були виявлені та проаналізовані проблеми сучасного розвитку ринку туристичних послуг в Україні.

У третьому розділі «Перспективи розвитку ринку туристичних послуг в Україні» були запропоновані шляхи для зростання внутрішнього туризму в Україні, а саме розвиток гастрономічного туризму, створення «Туристичної академії» та «Туристичної карти України» як шляхи активізації внутрішнього туризму. Було проведено аналіз доцільності їх створення.

ВИСНОВКИ

У даній кваліфікаційній роботі була розглянута практична проблема стану ринку туристичних послуг України, маємо змогу зробити наступні висновки по темі.

Ринок туристичних послуг – нестабільне явище, яке потребує постійної уваги, аналізу та плідної роботи щодо підвищення показників розвитку туризму в країні.

У кваліфікаційній роботі зроблена спроба розкриття актуальності проблеми спаду внутрішнього туризму в Україні, а саме: вивчення теоретичних основ туристичної послуги та ринку туристичних послуг, його аналіз, вивчення статистики, визначення сильних та слабких сторін.

Проаналізувавши економічне та фінансове становище України, ми виявили сильні сторони, недоліки, ризики та можливості країни щодо розвитку туризму на нашій території. Фінансовий стан країни, на жаль, є незадовільним, оскільки за останні роки економіка країни сильно постраждала. Однак уряду варто вжити заходи щодо збільшення внутрішнього туристичного потоку, а саме розпочати проекти, які були нами запропоновані, для покращення стану туристичної галузі в Україні та залучення іноземних громадян до нашої країни.

Аналіз статистичних даних досліджуваної галузі з використанням комплексного методу оцінки й застосуванням експертного методу оцінки, дозволив виявити основні недоліки. В Україні не достатньо розвинений внутрішній туризм, а також в'їзний, ще одною важливою перешкодою є недостатньо розвинена політика реклами нашої країни серед іноземців. Також проблемою є те, що багато громадян України також практично не знають видатні місця своєї країни.

За досліджуваний період Україна зазнала значних негативних зрушень після кризи 2008 р. та після подій 2014 р., тобто немає підстав стверджувати про імовірність подальшого покращення без ліквідації самої причини таких негативних зрушень. Показники «Безпеки і захисту» та «Бізнес середовище» тісно залежать від політичної стабільності в країні.

Було проаналізовано всі показники індексу туристичної конкурентоспроможності та виявлено, що такі показники як «Природні ресурси», «Екологічна стійкість» та «Пріоритезація подорожей і туризму» знаходились у неконкурентоспроможному положенні ще у 2007 р..

Приклади таких країн, як Мальта, Сінгапур, Маврикій та Іспанія повинні спонукати реальне визнання туризму одним із основних пріоритетів держави.

Позитивний досвід впливу стану інфраструктури туристичних послуг на кількість туристів, що відвідує щорічно такі країни, як Австрія, Іспанія, США, Хорватія повинен послужити прикладом для наслідування нашої державі. Досить гостро стоїть питання якості доріг, наявності достатньої кількості міжнародних аеропортів не тільки у столиці країни та ін..

Можна констатувати про наявність конкурентних переваг, таких як «Здоров'я і гігієна», «Людські ресурси і ринок праці» та «Цінова конкурентоспроможність», що має стати базисом для подальшого розвитку позитивного інформаційного фону туристичного спрямування.

В Україні не має єдиного органу, уповноваженого за організацію та контроль сфери туризму по всій країні.

Насамперед, в Україні необхідно створити чіткий механізм статистичних спостережень у сфері туризму та розробити методологічні основи правильного аналізування даних туризму. Також треба стабілізувати політичне та економічне положення країни, тоді прибуття іноземних туристів може згодом збільшитись та стабілізуватись. Важливий аспект в розвитку туризму – розподілення бюджету країни на розвиток її туристичних ресурсів.

Враховуючи і узагальнюючи вищенаведені дослідження ми вважаємо, що для підвищення рівня туристичного потоку повинні виконуватися такі основні умови:

1. Відношення до споживача як до найважливішого учасника даного процесу;
2. Здійснення ретельного дослідження слабких сторін та негайне їх подолання;
3. Підходи щодо збільшення зацікавленості громадян України в подорожах по Україні;
4. Розширення ринку туристичних послуг;
5. Орієнтація на задоволення потреб та вимог споживачів певних галузей або регіонів.

АНОТАЦІЯ

Мережко К.А. «Розвиток ринку туристичних послуг України в контексті міжнародного досвіду».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 242 «Туризм», за магістерською програмою професійного спрямування «Економіка та управління туристичною діяльністю». – Одеський національний економічний університет, м. Одеса, 2018 рік

Кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел.

Об'єкт дослідження – процес розвитку ринку туристичних послуг України в контексті міжнародного досвіду.

У роботі проаналізовано теоретичні аспекти ринку туристичних послуг. Розглянуто рівень розвитку туризму в різних країнах світу. Проаналізовано стан внутрішнього туризму України. Виявлено основні проблеми та перспективи розвитку туризму в Україні.

Ключові слова: туристичні послуги, внутрішній туризм, розвиток туризму, тенденції та перспективи.

ANNOTATION

Merezhko K.A., “Development of the tourist services market of Ukraine in the context of international experience”

thesis for Master degree in specialty 242 «Tourism»

Odessa National Economic University

Odesa, 2018

Merezhko K.A., “Development of the tourist services market of Ukraine in the context of international experience”

Qualifying work on obtaining a master's degree in the specialty 242 “Tourism”, under the master's program “Economy and management of tourism activities”. – Odessa National Economic University, Odesa, 2018

Thesis consists of three chapters. Object of study is the process of development of Ukrainian tourist services in the context of international experience.

The theoretical aspects of the tourist services market are analyzed in the work. The level of tourism development in different countries of the world is considered. The state of domestic tourism of Ukraine is analyzed. The main problems and prospects of tourism development in Ukraine are revealed.

Key words: tourism services, domestic tourism, tourism development, trends and prospects.